

ẢNH HƯỞNG CỦA VIỆC TRÌNH BÀY LẠI BÁO CÁO TÀI CHÍNH ĐẾN NHẬN THỨC CỦA NHÀ ĐẦU TƯ VỀ CHẤT LƯỢNG THÔNG TIN KẾ TOÁN

● LÊ THỊ HÒA

Khoa Kế toán Kiểm toán, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

TÓM TẮT:

Việc trình bày lại báo cáo tài chính là một hiện tượng không hiếm gặp trong hoạt động công bố thông tin của doanh nghiệp. Khi doanh nghiệp phải điều chỉnh hoặc trình bày lại các số liệu tài chính đã công bố trước đó, điều này có thể ảnh hưởng đáng kể đến niềm tin của nhà đầu tư đối với chất lượng thông tin kế toán. Bài viết phân tích tác động của việc trình bày lại báo cáo tài chính đối với nhận thức của nhà đầu tư về tính minh bạch và độ tin cậy của thông tin kế toán. Từ đó cho thấy, việc trình bày lại báo cáo tài chính thường làm gia tăng sự hoài nghi của nhà đầu tư, ảnh hưởng đến quyết định đầu tư và giá trị thị trường của doanh nghiệp. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất một số hàm ý nhằm nâng cao chất lượng công bố thông tin và tăng cường tính minh bạch của báo cáo tài chính.

Từ khóa: báo cáo tài chính, trình bày lại báo cáo tài chính, chất lượng thông tin kế toán, nhà đầu tư, minh bạch tài chính.

1. Đặt vấn đề

Thông tin kế toán đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ nhà đầu tư đưa ra các quyết định đầu tư trên thị trường tài chính. Báo cáo tài chính được xem là nguồn thông tin chính phản ánh tình hình tài chính, kết quả hoạt động kinh doanh và dòng tiền của doanh nghiệp. Chất lượng của thông tin kế toán vì vậy có ảnh hưởng trực tiếp đến mức độ tin cậy của nhà đầu tư đối với doanh nghiệp cũng như sự minh bạch của thị trường vốn.

Trong quá trình lập và công bố báo cáo tài chính, một số doanh nghiệp có thể phát hiện sai sót hoặc

cần điều chỉnh các số liệu đã công bố trước đó. Khi đó, doanh nghiệp phải thực hiện việc trình bày lại báo cáo tài chính nhằm phản ánh chính xác hơn tình hình tài chính và kết quả kinh doanh. Việc trình bày lại báo cáo tài chính có thể xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau như sai sót kế toán, thay đổi chính sách kế toán, áp dụng chuẩn mực kế toán mới hoặc phát hiện các sai lệch trong quá trình kiểm toán.

Mặc dù việc điều chỉnh và trình bày lại báo cáo tài chính có thể giúp cải thiện tính chính xác của thông tin kế toán, nhưng hiện tượng này cũng có thể gây ra những tác động tiêu cực đối với nhận thức của

nhà đầu tư. Khi doanh nghiệp công bố việc trình bày lại báo cáo tài chính, nhà đầu tư có thể đặt câu hỏi về độ tin cậy của hệ thống kiểm soát nội bộ, chất lượng quản trị doanh nghiệp cũng như mức độ minh bạch trong công bố thông tin.

2. Thực trạng việc trình bày lại báo cáo tài chính trong doanh nghiệp

Trong những năm gần đây, vấn đề trình bày lại báo cáo tài chính đã trở thành một nội dung được quan tâm trong nghiên cứu kế toán cũng như trong hoạt động quản lý thị trường vốn. Việc trình bày lại báo cáo tài chính được hiểu là quá trình doanh nghiệp điều chỉnh và công bố lại báo cáo tài chính đã phát hành trước đó do phát hiện sai sót trọng yếu, thay đổi chính sách kế toán hoặc phát hiện các sai lệch trong việc ghi nhận và trình bày thông tin tài chính. Theo các chuẩn mực kế toán quốc tế và quy định kế toán, việc điều chỉnh này nhằm bảo đảm báo cáo tài chính phản ánh trung thực và hợp lý tình hình tài chính cũng như kết quả hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp.

Tại Việt Nam, việc trình bày lại báo cáo tài chính thường xuất hiện dưới dạng điều chỉnh số liệu sau kiểm toán hoặc cải chính thông tin do cơ quan quản lý yêu cầu. Trong nhiều trường hợp, báo cáo tài chính do doanh nghiệp tự lập có sự chênh lệch đáng kể so với số liệu sau khi được kiểm toán hoặc soát xét. Điều này cho thấy, quá trình lập báo cáo tài chính tại một số doanh nghiệp vẫn tồn tại những sai sót hoặc hạn chế trong việc tuân thủ chuẩn mực kế toán. Theo các quyết định xử phạt của cơ quan quản lý thị trường chứng khoán, nhiều doanh nghiệp đã bị xử phạt do công bố thông tin sai lệch liên quan đến báo cáo tài chính.

Quyết định số 561/QĐ-XPHC của Thanh tra Chứng khoán Nhà nước phạt Công ty cổ phần Sản xuất và Thương mại Nhựa Việt Thành 150 triệu đồng đối với hành vi công bố thông tin sai lệch. Cụ thể, tại báo cáo tài chính riêng năm 2023 đã được kiểm toán, Nhựa Việt Thành công bố nợ phải trả gần 1.194,8 tỷ đồng, vốn chủ sở hữu 488,9 tỷ đồng, lãi sau thuế chưa phân phối hơn 23,4 tỷ đồng và chi phí tài chính 62,7 tỷ đồng. Tuy nhiên, các chỉ tiêu này đã được Công ty điều chỉnh hồi tố tại báo cáo tài chính riêng năm 2024 được kiểm toán, lần lượt thành 1.205,4 tỷ đồng, 478,3 tỷ đồng, 12,9 tỷ đồng và 73,2 tỷ đồng. Quyết định số 281/QĐ-XPHC về việc xử phạt vi phạm đối với Công ty Cổ phần Đầu tư Xây dựng

và Phát triển Đô thị Thăng Long do hành vi công bố thông tin sai lệch về số liệu lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp năm 2024. Cụ thể, tại báo cáo tài chính riêng quý IV/2024, lợi nhuận sau thuế của Công ty là hơn 18,3 tỷ đồng; theo báo cáo tài chính hợp nhất quý IV/2024, lợi nhuận sau thuế của Công ty là gần 19 tỷ đồng.

Tuy nhiên, theo báo cáo tài chính riêng năm 2024 đã kiểm toán, lợi nhuận sau thuế của Công ty là gần 13,5 tỷ đồng; theo báo cáo tài chính hợp nhất năm 2024 đã kiểm toán, lợi nhuận sau thuế của Công ty là hơn 14,1 tỷ đồng. Các số liệu trên cho thấy, việc điều chỉnh hoặc cải chính thông tin tài chính không phải là hiện tượng hiếm gặp trong môi trường doanh nghiệp tại Việt Nam. Việc này có thể đến từ sai sót trong quá trình ghi nhận và lập báo cáo hoặc đến từ sự cố ý gian lận và việc phải điều chỉnh báo cáo tài chính có thể làm giảm mức độ tin cậy của thông tin kế toán và ảnh hưởng đến niềm tin của nhà đầu tư.

3. Ảnh hưởng của việc trình bày lại báo cáo tài chính đến nhận thức của nhà đầu tư

Từ thực trạng việc trình bày lại báo cáo tài chính trong doanh nghiệp đã được phân tích ở phần trên, có thể thấy hiện tượng này không chỉ phản ánh chất lượng hệ thống kế toán và kiểm soát nội bộ của doanh nghiệp mà còn tác động trực tiếp đến cách nhà đầu tư tiếp nhận và đánh giá thông tin tài chính. Khi các số liệu tài chính được điều chỉnh sau khi đã công bố, nhà đầu tư thường phải xem xét lại các quyết định đầu tư trước đó, đồng thời đánh giá lại mức độ tin cậy của thông tin kế toán do doanh nghiệp cung cấp.

Trước hết, việc trình bày lại báo cáo tài chính có thể làm giảm mức độ tin cậy của nhà đầu tư đối với chất lượng thông tin kế toán. Báo cáo tài chính được xem là nguồn thông tin chính để nhà đầu tư đánh giá tình hình tài chính và hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp. Khi các chỉ tiêu quan trọng như doanh thu, lợi nhuận hoặc tổng tài sản phải điều chỉnh lại sau khi công bố, nhà đầu tư có xu hướng nghi ngờ về độ chính xác của các thông tin tài chính khác. Điều này làm gia tăng mức độ bất cân xứng thông tin giữa doanh nghiệp và nhà đầu tư, đồng thời khiến nhà đầu tư trở nên thận trọng hơn khi đưa ra quyết định đầu tư.

Nhiều nghiên cứu tại Việt Nam cũng đã xem xét ảnh hưởng của việc trình bày lại báo cáo tài chính đối với thị trường chứng khoán và nhận thức của nhà đầu tư. Nghiên cứu của Dương Thị Hải Yến và Trần Tú Uyên (2019) cho thấy, các doanh nghiệp có sự

chênh lệch lớn giữa báo cáo tài chính trước và sau kiểm toán thường làm giảm mức độ tin cậy của nhà đầu tư đối với thông tin kế toán. Nghiên cứu cũng chỉ ra, các doanh nghiệp có sự điều chỉnh lợi nhuận đáng kể sau kiểm toán thường đối mặt với phản ứng tiêu cực từ thị trường chứng khoán.

Một nghiên cứu khác của Trần Thị Phương Mai (2020) về chất lượng thông tin kế toán trong các doanh nghiệp niêm yết tại Việt Nam cho thấy, sự khác biệt giữa số liệu trước kiểm toán và sau kiểm toán có thể ảnh hưởng đến cách nhà đầu tư đánh giá độ minh bạch của doanh nghiệp. Khi mức độ điều chỉnh số liệu lớn, nhà đầu tư có xu hướng cho rằng hệ thống kiểm soát nội bộ của doanh nghiệp chưa thực sự hiệu quả hoặc doanh nghiệp chưa tuân thủ đầy đủ các chuẩn mực kế toán.

Ngoài ra, việc trình bày lại báo cáo tài chính còn có thể ảnh hưởng đến phản ứng của thị trường chứng khoán. Khi thông tin điều chỉnh báo cáo tài chính được công bố, giá cổ phiếu của doanh nghiệp thường biến động theo hướng tiêu cực do nhà đầu tư điều chỉnh kỳ vọng về lợi nhuận và mức độ rủi ro của doanh nghiệp. Một số nghiên cứu thực nghiệm trên thị trường chứng khoán Việt Nam cho thấy, các doanh nghiệp có mức điều chỉnh lợi nhuận lớn sau kiểm toán thường có xu hướng giảm giá cổ phiếu trong thời gian ngắn sau khi thông tin được công bố.

Bên cạnh đó, việc trình bày lại báo cáo tài chính còn ảnh hưởng đến đánh giá dài hạn của nhà đầu tư đối với doanh nghiệp. Khi doanh nghiệp nhiều lần phải điều chỉnh báo cáo tài chính, nhà đầu tư có thể cho rằng doanh nghiệp thiếu ổn định trong việc cung cấp thông tin tài chính hoặc tồn tại những vấn đề trong hệ thống quản trị doanh nghiệp. Điều này có thể khiến nhà đầu tư giảm mức độ tin tưởng đối với các thông tin tài chính được công bố trong các kỳ sau.

Tuy nhiên, trong một số trường hợp, việc trình bày lại báo cáo tài chính cũng có thể mang lại tác động tích cực nếu doanh nghiệp thực hiện việc điều chỉnh một cách minh bạch và kịp thời. Khi doanh nghiệp chủ động công bố sai sót và nhanh chóng điều chỉnh thông tin tài chính, nhà đầu tư có thể đánh giá rằng doanh nghiệp có trách nhiệm trong việc đảm bảo tính minh bạch của thông tin kế toán. Điều này góp phần củng cố niềm tin của nhà đầu tư trong dài hạn.

Nhìn chung, việc trình bày lại báo cáo tài chính có ảnh hưởng đáng kể đến nhận thức của nhà đầu tư về chất lượng thông tin kế toán. Hiện tượng này

không chỉ làm thay đổi cách nhà đầu tư đánh giá mức độ minh bạch của doanh nghiệp, mà còn ảnh hưởng đến phản ứng của thị trường chứng khoán cũng như quyết định đầu tư.

4. Hàm ý và giải pháp nâng cao chất lượng thông tin kế toán

Từ những phân tích về thực trạng trình bày lại báo cáo tài chính và ảnh hưởng của hiện tượng này đến nhận thức của nhà đầu tư, có thể thấy việc nâng cao chất lượng thông tin kế toán là yêu cầu quan trọng đối với các doanh nghiệp cũng như cơ quan quản lý thị trường tài chính. Thông tin kế toán có chất lượng cao không chỉ giúp phản ánh trung thực tình hình tài chính của doanh nghiệp mà còn góp phần củng cố niềm tin của nhà đầu tư, nâng cao tính minh bạch của thị trường và hỗ trợ quá trình ra quyết định đầu tư.

Trước hết, các doanh nghiệp cần chú trọng hoàn thiện hệ thống kiểm soát nội bộ trong quá trình lập và trình bày báo cáo tài chính. Hệ thống kiểm soát nội bộ hiệu quả giúp phát hiện và hạn chế các sai sót trong quá trình ghi nhận và xử lý thông tin kế toán. Doanh nghiệp cần xây dựng quy trình kiểm soát chặt chẽ đối với các khâu quan trọng như ghi nhận doanh thu, chi phí, phân bổ tài sản và lập các ước tính kế toán. Đồng thời, việc phân định rõ trách nhiệm giữa các bộ phận kế toán, kiểm soát nội bộ và ban quản lý sẽ góp phần giảm thiểu nguy cơ sai lệch thông tin tài chính.

Bên cạnh đó, việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực kế toán cũng là yếu tố quan trọng nhằm cải thiện độ tin cậy của báo cáo tài chính. Đội ngũ kế toán cần được đào tạo thường xuyên về các quy định kế toán, chuẩn mực báo cáo tài chính cũng như các quy định liên quan đến công bố thông tin. Trong bối cảnh hệ thống chuẩn mực kế toán tại Việt Nam đang từng bước tiếp cận với chuẩn mực quốc tế, việc cập nhật kiến thức chuyên môn và nâng cao năng lực nghề nghiệp của kế toán viên sẽ giúp hạn chế các sai sót trong quá trình lập báo cáo tài chính.

Ngoài ra, vai trò của kiểm toán độc lập cần được phát huy mạnh mẽ hơn trong việc đảm bảo tính minh bạch của thông tin kế toán. Kiểm toán độc lập không chỉ giúp xác nhận tính trung thực và hợp lý của báo cáo tài chính mà còn hỗ trợ doanh nghiệp phát hiện những hạn chế trong hệ thống kiểm soát nội bộ. Thông qua quá trình kiểm toán, các sai sót hoặc sai lệch trong báo cáo tài chính có thể được phát hiện và điều chỉnh kịp thời trước khi công bố rộng rãi cho nhà đầu tư ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Dương Thị Hải Yến và Trần Tú Uyên (2019). Ảnh hưởng của chất lượng thông tin kế toán tới quyết định của các nhà đầu tư tại các công ty niêm yết trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Truy cập tại: <https://thuvien.ftu.edu.vn:8083/chi-tiet-tai-lieu/anh-huong-cua-chat-luong-thong-tin-ke-toan-toi-quyet-dinh-cua-cac-nha-dau-tu-tai-cac-cong-ty-niem-yet-tren-thi-truong-chung-khoan-viet-nam-202555470616015526?focusRegCir=true>.

Bộ Tài chính Việt Nam (2023). Chuẩn mực kế toán Việt Nam và các quy định về công bố thông tin tài chính.

Trần Thị Phương Mai (2020). Nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến chất lượng thông tin trên báo cáo tài chính của các công ty niêm yết trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Luận án tiến sĩ. Trường Đại học Kinh tế Quốc dân.

Ngày nhận bài: 15/02/2026

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 28/02/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 16/3/2026

IMPACT OF FINANCIAL STATEMENT RESTATEMENTS ON INVESTOR PERCEPTIONS OF ACCOUNTING INFORMATION QUALITY

● **LE THI HOA**

Faculty of Accounting and Auditing
University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

Financial statement restatement is a prevalent phenomenon in corporate financial reporting and disclosure. When firms revise previously published financial information, such actions can substantially influence investor confidence in the quality and credibility of accounting data. This study examines the impact of financial statement restatements on investors' perceptions of transparency and reliability. The findings indicate that restatements tend to heighten investor skepticism, thereby affecting investment decisions and potentially diminishing firm market value. By analyzing these dynamics, the study contributes to a deeper understanding of how reporting adjustments shape market perceptions and the overall integrity of financial disclosure.

Keywords: financial reporting, restatement of financial statements, quality of accounting information, investors, financial transparency.